

Milí kolegové, milé kolegyně,

 jsme rádi, že se Vám dostala do ruky hra Dilema. Tato sada obsahuje původních 75 situací, které pro výuku akademické integrity navrhli v roce 2016 kolegové a kolegyně na Erasmus Universiteit Rotterdam. Protože při debatách o často složitých tématech může být cizí jazyk překážkou, přeložili jsme hru do češtiny a provedli pár drobných úprav odrážejících naše zkušenosti s tím, co se při hraní hry na českých vysokých školách děje.

Vypustili jsme kartičky, kterými hráči nizozemské verze měli na závěr hry posuzovat rozhodnutí svého spoluhráče jako správné nebo nesprávné. České prostředí je vůči takové konfrontaci méně odolné a její užití by mohlo narušit logiku hry. Při hraní jsme si navíc všimli, že čeští účastníci naopak do hry s rigidní představou

správně/nesprávně již vstupují, a toho, aby jednoznačně správné řešení existovalo, se vehementně dožadují. Lektor tak hru musí moderovat spíše opačným směrem než lektor nizozemský – pomoci účastníkům si uvědomit, že perspektivy na stejnou situaci mohou být různé, a ne vždy existuje jednoznačně správné řešení.

DILEMA

Upravili jsme rody. Zatímco v angličtině rozhodující se „já“ nemusí řešit, v jakém rodě bude mluvit, čeština nás k tomu nutí. Během pilotních kurzů jsme přitom zjistili, že hráči situace často vnímají jinak podle toho, zda se v nich v konkrétní roli objeví například muž nebo žena. Při překladu jsme proto dbali na to, aby byl český akademický svět, který se bude

účastníkům při hře zhmotňovat, rovnoměrně zalidněn. To nic nemění na tom, že při hře si Vy i účastníci můžete role libovolně přizpůsobovat tak, aby vám co nejlépe fungovaly.

Navrhli jsme sadu otázek využitelných v diskusi. Vzešly z toho, co nám fungovalo, když se debata zasekla nebo se hodilo do hry vnést novou perspektivu. Obecně ale platí, že debata se zasekává málokdy a lektor musí spíše dohlížet, aby se vešla do vyměřeného času a účastníci se dostali ke slovu rovnoměrně.

Ke hře jsme také připravili možnost zjednodušeného sdílení zkušeností. Pokud s hrou začínáte nebo ji třeba chcete využít jen jednorázově, měli byste na své univerzitě mít k dispozici někoho, kdo se jí již věnoval více a může vám do začátku dát základní tipy nebo zapůjčit herní set. Zároveň budete moci

nahlédnout do strukturovaných zápisků ostatních lektorů, jejichž postřehy Vás mohou připravit na nečekané dotazy nebo vybavit příklady řešení dilematu z reálného života. Více informací k doplňkovým možnostem najdete na webu www.akademickaetika.cz.

akademickaetika.cz

Česká verze se zároveň vrací k původní formě hry – papírovým kartám určeným pro fyzicky přítomné účastníky doprovázené živým lektorem. Během pandemie covidu sice vznikla k původní anglickojazyčné karetní hře aplikace, v ní je ale výrazně oslabena interakce, a způsob hry může v některých případech dokonce vést k posílení nežádoucích postojů. Role lektora schopného

vysvětlit realie, moderovat debatu nebo poskytnout zasvěcený komentář v odborných etických otázkách je proto zcela nezastupitelná.

Anglickojazyčná
aplikace Dilemma game
Erasmus Universiteit Rotterdam

Jako každá didaktická hra produkuje i hra Dilema situace, které nebudete čekat. Při našem hraní například v jedné skupině muži při revizi rozhodnutí vždy přesvědčili ženy o své variantě nebo zástupci jedné konkrétní univerzity nápadně často volili řešení zcela opačná než neetická – taková, kterými poškozovali sami sebe. Právě to jsou klíčové momenty, v nichž hra dělá to, co má – překvapuje a nutí přemýšlet jinak než dosud. Budeme rádi, když s námi a dalšími lektory takové postřehy budete sdílet (mailem, na setkáních nebo tím, že se sami

stanete přispěvateli do sdílených zápisků).

Děkujeme autorům z Erasmus Universiteit Rotterdam, že nám umožnili přeložit hru do češtiny, kolegům a kolegyním z šestadvaceti univerzit zapojených v letech 2020-2023 do projektu CRP Akademická etika za trpělivost při testování hry, a MgA. Alžbětě Moravcové za vytvoření grafického designu pro českou verzi hry.

S přáním spousty úspěšně
vyřešených akademických dilemat
v herním i reálném prostředí za tým
„za krabičkou“

PhDr. Irena Kozmanová, Ph.D.
Masarykova univerzita